

Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2013:11. www.stm/julkaisut

Sosiaali- ja terveysministeriö ja Suomen Kuntaliitto ovat antaneet iäkkäiden ihmisten palvelujen kehittämistä koskevan laatusuosituksen, jonka tarkoituksena on vahvistaa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (nk. vanhuspalvelulaki) toimeenpanoa. Suositus on tarkoitettu ensisijaisesti iäkkäiden palvelujen kehittämisen ja arvioinnin tueksi.

Laatusuosituksen kokonaistavoitteena on turvata mahdollisimman terve ja toimintakykyinen ikääntyminen koko väestölle sekä laadukkaat ja vaikuttavat palvelut niitä tarvitseville henkilöille. Keskeinen periaate on, että iäkkäiden ihmisten ääni kuuluu kaikessa heitä koskevassa päätöksenteossa. Suosituksissa käsitellään mm. vanhusneuvostojen ja kansalaisraadin toimintaa ja ehdotetaan kunnan konkreettisia toimenpiteitä vanhusten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Psykososiaalinen ja lääkinnällinen kuntoutus sekä kuntouttava työote katsotaan osaksi kaikkea palvelua.

Sisältö: osallisuus ja toimijuus, asuminen ja elinympäristö, mahdollisimman terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen turvaaminen, oikea palvelu oikeaan aikaan, palvelujen rakenne, hoidon ja huolenpidon turvaajat, johtaminen.

Kullakin sisältöalueella on omat uusimpaan tutkimukseen perustuvat suosituksensa. Erityistä huomiota on kiinnitetty siihen, että suositeltaville asiakokonaisuuksille on tietoon perustuvat perustelunsa ja käytettävissä indikaattoreita, joiden avulla suositusten toteutumista voidaan järjestelmällisesti arvioida. Suositusten hyödyntäjien tueksi on koottu linkkejä lakeihin, muihin suosituksiin, valtioneuvoston periaatepäätöksiin ym. ohjausdokumentteihin, jotka liittyvät olennaisesti suositukseen, sekä linkkejä erilaisiin tukimateriaaleihin, kuten oppaisiin ja hyvien käytäntöjen kuvauksiin.

Hyvän ikääntymisen ja palvelujen parantamisen laatusuosituksessa arvioidaan ihmisiin välittömästi ja välillisesti kohdistuvina vaikutuksina ja kustannuksina. Palvelurakenteen muuttaminen on välttämätöntä, koska kustannusten kasvu on yhtä vääjäämätöntä kuin ikääntyvän väestön lisääntyminen. Laatuun vaikuttavat toimintaa mahdollistavat rakennetekijät ja toiminnan toteutusta kuvaavat prosessitekijät: onko toiminta asiakkaan kannalta laadukasta ja vaikuttavaa. Vanhuspalvelulaissa perustellaan iäkkään henkilön kokonaisvaltaista palveluntarpeiden suunnitelman toteutusta nimenomaan yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon – ja tarvittaessa erityispalveluiden kuten päihde- ja mielenterveystoimijoiden kanssa.